

TFF

Türkiye Futbol Federasyonu

Turkish Football Federation

KARAR İÇERİĞİ: Çirkin kötü tezahürat, cezanın şahsiliği prensibi, Futbol Disiplin Talimatı'nın 36. maddesi kapsamında sportmenliğe aykırı davranış ve ifade özgürlüğünün değerlendirmesidir.

TAHKİM KURULU

BAŞKAN	: İsmail Rüştü CİRİT
BAŞKAN VEKİLİ	: Eyup YEŞİL
RAPORTÖR ÜYE	: Mustafa ARTUÇ
ÜYE	: Prof. Dr. Bilgin TIRYAKIOĞLU
ÜYE	: Prof. Dr. Murat ATALI
ÜYE	: Yavuz PEHLİVAN
ÜYE	: Av. M. Serdar Karahan

ESAS NO	: 2023/200
KARAR NO	: 2023/210
KARAR TARİHİ	: 14.04.2023
KONU	: [..]'nin, kulüp, başkanı [..] ve idarecisi [..]'un PFDK'nın 06.04.2023 tarih ve E.2022-2023/775 - K.2022-2023/1014 sayılı kararının kaldırılması istemidir.

KURUL KARARI

I – USUL BAKIMINDAN İNCELEME:

Başvuru ile ilgili Kurulumuz'un yargı yetkisinin olduğu, başvurunun süresinde yapıldığı, başvuranın buna hak ve yetkisinin olduğu, gerekli başvuru harcının yatırıldığı ve itiraz eden tarafından duruşma talep edildiği anlaşılmıştır. Tahkim Kurulu Talimatı'nın 11/2. maddesi hükmünden anlaşıldığı üzere asıl olan yargılamanın dosya üzerinden yapılması olup, Kurul Başkanı, uyuşmazlığın niteliği ve duruşma yapılmasının yargılamaya katkısını dikkate alarak yargılamanın duruşmalı yapıp yapılmayacağına karar verir. Dosya kapsamı ve itirazın niteliği ile yapısı dikkate alınarak başvuran vekilinin duruşma istemi takdiren yerinde görülmüş ve yargılamanın duruşmalı yapılmasına karar verilmiştir. Duruşma için tayin

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

edilen 14.04.2023 Cuma günü saat 14:30'da icra edilen duruşmada [..]'nin başkanı [..] ve idarecisi [..]'un, vekilleri Av. [..], Av. [..], Av. [..]'ün katılımlarıyla sözlü beyanları da alınmıştır.

II – ESAS BAKIMINDAN İNCELEME:

1) MÜSABAKA GÖREVLİLERİNİN RAPORLARI:

01.04.2023 tarihli müsabakaya ilişkin müsabaka görevlisi raporları;

- Çirkin ve Kötü Tezahürat ile ilgili olarak;

Üst Klasman Temsilcisi Raporu, *“Yaklaşık 9000 kişinin bulunduğu Kuzey tribününde yer alan; yaklaşık 700 kişinin bulunduğu 107 bloktakilerin yaklaşık 500 kişisi, [..] köpeğine şampiyon [..] yazacağız ” şeklinde her biri 5 saniye süren tezahüratı, maç öncesi toplam 15 saniye süre maç esnasında toplam 5 saniye süre ile seslendirmiştir”* biçiminde rapor edilmiştir.

2) SEVK VE CEZAYA KONU AÇIKLAMA:

[..] ve kulüp başkanı [..]'in sevklerine konu Kulüp sosyal medya (Twitter) hesabından müsabaka sonrası yapılan paylaşım aşağıdaki şekildedir.

“Bir kulüp için değil, herkes için adalet! Göreve geldiği günden beri lige kaos getirip tek bir kulübün bayraktarlığına soyunan #LaleOrtaİstifa!”

[..] idarecisi [..]'un müsabaka sonrası basın mensuplarına yapmış olduğu ve Kulüp resmi internet sitesinde ([..]) yer alan açıklama aşağıdaki şekildedir.

“... 10 hafta bize VAR yasağı vardı. Şimdi de görüyoruz ki kırmızı kart yasağı var... Üç hafta üst üste Türkiye’de birçok taraflı tarafsız kişinin görüşüyle kırmızı kart pozisyonunda VAR devreye girmiyor. Milli takım arasından sonra puan farkını azaltmak için belli ki böyle bir şey yapıldı. Rakibimize verilecek bariz kırmızı kart verilmedi... Belli ki net bir operasyon var. Belli ki masa başı mevzusu hakikaten var. Onu da önceden söylediler. Orada da gördük ki Türk futbolunu ne denli ayak altına alırsanız alın herhangi bir ceza da söz konusu olmuyormuş. Bu gösterilmeyen tavır da ayrı ve çok önemli bir sorun. Artık canımıza tak etti. Puan farkının açılması istenmiyor belli ki... Lig sonunda tüm kayıtlarıyla konularıyla açıklayacağız. Bunu da net bir şekilde ifade edeyim. Şu an yapmamamızın sebebi bu ligin gerginliğini artırmak istemiyoruz. Her şey açık... Tüm odaklara buradan sesleniyorum. Ne yapılırsa yapılsın bizi bu yoldan döndüremeyecekler... Tüm [..] taraftarına sesleniyorum. Ne yapılırsa yapılsın hepimiz uyanık olacağız. Hepimiz her yerde her ortamda bunları konuşacağız. Böyle bariz hatalar olduğu zaman 5-0 kazansak bile bundan sonra üç maç sabretmeyeceğiz. her zaman iletişimde olacağız. Doğal hakkımız. Yapılan şeyler çok açık. Ligimizin Avrupa’da değerini yerle bir eden açıklamadan sonra bir şey yapılmaması TFF’nin de buradaki görüşünü gösteriyor... Bu

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

konuşmalar olduğunda ligimiz etkileniyor. Bittiği zaman her şeyi, yayıncı kuruluş, MHK, federasyon... Her şeyin konusu gelecek. Maalesef çok vahim durumlar var. Bu vahim durumları bittikten sonra sonuç ne olursa olsun açıklayacağız..." şeklindeki açıklamalarda bulunulmuştur.

PFDK KARARI:

Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu'nun (PFDK), 06.04.2023 tarih ve E.2022-2023/775 - K.2022-2023/1014 sayılı kararı ile;

- [..]'nin, taraftarlarının neden olduğu çirkin ve kötü tezahürat nedeniyle FDT'nin 53/3. maddesi uyarınca **çirkin ve kötü tezahüratta bulunan KUZEY TRİBÜN 107 numaralı blokta yer alan seyircilerin elektronik bilet kapsamındaki kartlarının bloke edilmesi suretiyle bir sonraki ev sahibi kulüp olduğu müsabakaya girişlerinin engellenmesine,**
- [..]'nin, idarecilerinin müsabaka sonrası basın mensuplarına yapmış olduğu ve Kulüp resmi internet sitesinde yayınlanan beyanlarda ve Kulüp sosyal medya hesabından müsabaka sonrası yapılan paylaşımda yer alan sportmenliğe aykırı hareketler nedeniyle FDT'nin 36/1-d maddesi uyarınca **200.000,00 TL para cezası** ile cezalandırılmasına,
- [..] başkanı [..]'in, müsabaka sonrası Kulüp sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda yer alan sportmenliğe aykırı hareket nedeniyle FDT'nin 36/1-d ve 36/1-b maddeleri uyarınca **21 gün hak mahrumiyeti ve 50.000,00 TL para cezası** ile cezalandırılmasına,
- [..] idarecisi [..]'un, müsabaka sonrası basın mensuplarına yapmış olduğu ve Kulüp resmi internet sitesinde yayınlanan beyanlarında yer alan sportmenliğe aykırı hareketi nedeniyle FDT'nin 36/1-b maddesi uyarınca **21 gün hak mahrumiyeti ve 50.000,00 TL para cezası** ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

İTİRAZ:

[..] vekili itiraz dilekçesinde özetle; " Kulübe çirkin ve kötü tezahürat sebebiyle verilen ceza hususunda, tezahüratları seslendirenlerin toplam seyirci sayısının yalnızca %1.315'ini oluşturduğunu, bu sayının topluluk unusuru oluşturmadığını, Passolig uygulamasının gereği gibi kullanılmadığını, sevke konu eyleme katılmayan büyük bir seyirci kitlesinin de elektronik kartlarının bloke edildiğini, cezada şahsilik ilkesinin ihlal edildiğini beyan ile PFDK tarafından verilen cezanın kaldırılmasını veya FDT 13. madde uyarınca Takdiri İndirim hükümleri uygulanarak cezanın indirilmesini, Sportmenliğe Aykırı Hareket sebebiyle ceza verilmesi hususunda, sevke konu paylaşımın yapılmasına neden olan hakem hatalarına ve hatta ayrımcılığa maruz kaldıklarının örneklerle sabit olduğunu, MHK'nin tarafsızlığının elzem olduğunu ve MHK Başkanı'nın yetkisinin dışına çıkarak yayıncı kuruluş görüntülerine Başvuran Kulüp aleyhine müdahale ettiği ve bu hususu ikrar ettiğini, MHK Başkanı'nun bir [..] idarecisiyle idarecinin mütevelli heyetinde bulunduğu bir üniversitenin çalışanı olmak suretiyle menfaat birliği içerisinde olduğunu, MHK Başkanı ve Baş

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

Danışmanı'nın katıldıkları TV programında Başvuran Kulüp aleyhine yapılan hakem hatalarını ikrar ettiğini, sevke konu paylaşımında sportmenliğe aykırı bir ifadenin bulunmadığını, beyanların ifade özgürlüğü ve eleştiri sınırları içerisinde olduğunu, açıklamada kusursuz sorumluluk gerektiren bir hal bulunmadığını, ilgili PFDK kararının Anayasaya, Uluslararası sözleşmelere ve insan haklarına aykırı olduğunu, hatalı hakem kararlarının Başvuran Kulüp camiasını tahrik ettiğini, PFDK'nın emsal durumlarda ceza vermediğini, PFDK'nın renklere ve kişilere göre ceza verdiğinin rakip takımlara verilmeyen cezalar ile sabit olduğunu beyan ile PFDK kararının kaldırılmasını veya FDT madde 12 haksız tahrik ile madde 13 takdiri indirim hükümlerinin uygulanmasını talep etmiştir.

[..] başkanı [..] vekili itiraz dilekçesinde özetle; sevke konu paylaşımın yapılmasına neden olan hakem hatalarına ve hatta ayrımcılığa maruz kaldıklarının örneklerle sabit olduğunu; MHK'nin tarafsızlığının elzem olduğunu ve MHK Başkanı'nın yetkisinin dışına çıkarak yayıncı kuruluş görüntülerine Başvuran Kulüp aleyhine müdahale ettiği ve bu hususu ikrar ettiğini; MHK Başkanı'nın bir [..] idarecisiyle idarecinin mütevelli heyetinde bulunduğu bir üniversitenin çalışanı olmak suretiyle menfaat birliği içerisinde olduğunu, MHK Başkanı ve Baş Danışmanı'nın katıldıkları TV programında Kulüp aleyhine yapılan hakem hatalarını ikrar ettiğini, sevke konu paylaşımında sportmenliğe aykırı bir ifadenin bulunmadığını, ifadelerin ifade özgürlüğü ve eleştiri sınırları içerisinde olduğunu, açıklamada kusursuz sorumluluk gerektiren bir hal bulunmadığını, PFDK kararı neticesinde temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini, hatalı hakem kararlarının Kulüp camiasını tahrik ettiğini, PFDK'nın emsal durumlarda ceza vermediğini, PFDK'nın renklere ve kişilere göre ceza verdiğinin rakip takımlara verilmeyen cezalar ile sabit olduğunu, cezanın hem FDT 36 hem de 35. maddeleri kapsamında verilmesinin de hatalı olduğunu, cezaya hükmedilmesi halinde yalnızca FDT madde 35 hükümlerinin uygulanmasının gerektiğini beyan ile PFDK kararının kaldırılmasını veya FDT madde 12 uyarınca haksız tahrik ile madde 13 uyarınca takdiri indirim hükümlerinin uygulanmasını talep etmiştir.

[..] idarecisi [..]'un itiraz dilekçesinde özetle; sevke konu açıklamanın yapılmasına neden olan hakem hatalarına ve futbolcuların sağlığını etkileyecek şekilde cezasız bırakılan sert müdahalelere maruz kaldıklarının örneklerle sabit olduğunu; MHK Başkanı ve Baş Danışmanı'nın katıldıkları TV programında Kulüpleri aleyhine yapılan hakem hatalarını ikrar ettiğini; sevke konu açıklamaya ceza verilmesinin Anayasaya, uluslararası sözleşmelere, insan haklarına ve demokratik toplum gereklerine aykırı olduğunu; açıklamalarında sportmenliğe aykırı bir ifadenin bulunmadığını; PFDK kararı neticesinde birçok temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini; PFDK'nın emsal durumlarda ceza vermediğini; Tahkim Kurulu'nun benzer nitelikteki PFDK kararlarını geçmişte kaldırmış olduğunu; PFDK'nın kendisini FDT madde 36 uyarınca cezalandırdığını ancak [..] idarecilerine benzer açıklamaları sebebiyle FDT'nin 38. maddesini uyguladığını, bir hukukçu olarak hangi ifadelerin disiplin ihlali oluşturup oluşturmadığını bildiğini ve buna göre hareket ettiğini; açıklamalarının ifade özgürlüğü kapsamında meşru ifadeleri kapsadığını ve eleştiri sınırların içerisinde kaldığını,

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

beyan ile PFDK kararının kaldırılmasını veya FDT madde 12 uyarınca haksız tahrik ile madde 13 uyarınca takdiri indirim hükümlerinin uygulanmasını talep etmiştir.

DELİLLER VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

Dosya içeriğinde bulunan, Kulüp sosyal medya (Twitter) hesabından müsabaka sonrası yapılan paylaşım, müsabaka sonrası basın mensuplarına yapılan ve Kulüp resmi internet sitesinde ([..]) yer alan açıklamalar, 01.04.2023 tarihli Üst Klasman Temsilcisi Raporu, 06.04.2023 tarihli savunma dilekçeleri, 11.04.2023 ve 12.04.2023 tarihli itiraz dilekçeleri ve diğer tüm bilgi ve belgeler incelenip değerlendirilmiştir.

1) ÇİRKİN VE KÖTÜ TEZAHÜRAT NEDENİYLE VERİLEN CEZALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

FDT'nin 75. maddesine göre disiplin yargılamasında kabul edilebilecek deliller, *müsabaka görevlilerinin raporları, tarafların ve tanıkların beyanları, maddi deliller, uzman görüşleri ve ses ya da video kayıtları* olmakla birlikte, FDT'nin 76. madde düzenlemesi "(1) Müsabaka görevlilerinin raporlarında bulunan hususlar aksi ispat edilmediği sürece doğru kabul edilir. (2) Müsabaka görevlilerinin vermiş olduğu raporlar arasında çelişki bulunduğu ve somut olayda hangi raporun maddi gerçekliği yansıttığı tespit edilemediği takdirde, oyun alanındaki filler bakımından hakem raporu, oyun alanı dışındaki filler bakımından ise temsilci raporu esas alınır." şeklindedir.

Buna göre, FDT'nin 75. maddesi ile 76. maddeleri uyarınca aksi ispatlanıncaya kadar doğru olduğu kabul edilen Üst Klasman Temsilcisi Raporu karşısında, sevk ve cezaya konu çirkin ve kötü tezahürat eyleminin gerçekleştiği tespit edilmektedir. İtiraz eden kulüp vekili, Kurulumuza sunduğu itiraz dilekçesinde, topluluk unsurunun oluşmadığı ve çirkin kötü tezahürat eylemine katılmayan büyük bir seyirci kitlesinin de elektronik kartlarının bloke edildiğini, cezada şahsilik ilkesinin ihlal edildiğinden bahisle kulüpleri hakkında verilen cezaların kaldırılabilceğini belirtmişse de; FDT'nin 53. maddesi "*Stadyumlarda topluluk halinde söz veya hareketlerle ya da benzeri araçlar ile aşağılayıcı, tahrik veya taciz edici nitelikte tezahüratta bulunulması, devamlılık kıstası uygulanmaksızın yasaktır.*" hükmünü içermektedir. Buna göre, bireysel söz ve hareketlerin değil ancak topluluk halinde yapılan söz ve hareketlerin çirkin ve kötü tezahürat kapsamında değerlendirileceği açıktır. Topluluk hususunun ise; birkaç kişiden öte belli yoğunlukta onlarla ifade edilen sayıdaki kişilerden oluşacağı, bu hususun TDK sözlüğünde "Aynı yerde bulunan insan kalabalığı" biçiminde tanımlandığı, önemli olanın kalabalık oluşturacak biçimde bir birliktelik ve bir araya gelerek aynı yönde söz ve harekette bulunulması olduğu değerlendirilmektedir. Burada, bir yerde bulunan tüm kişilerin sayısından ziyade, belli yerde diğer kişilerden ayrılmış ve sınırları belirlenmiş kişilerin içinde aynı yönde, harekette ve eylemde bulunan sayının önemli olduğu açıktır. O halde, *Yaklaşık 9000 kişinin bulunduğu Kuzey tribününde yer alan; yaklaşık 700 kişinin*

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

bulunduğu 107 bloktakilerin yaklaşık 500 kişinin topluluk oluşturduğu konusunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır. Burada tüm stadyumda yer alan seyirci sayısının herhangi bir önemi de olmayacaktır.

FDT'nin 53. maddesi 3. fıkrası "*Elektronik bilet uygulamasının yapıldığı Süper Lig ve 1. Lig müsabakalarında çirkin ve kötü tezahüratta bulunulması halinde; toplu halde çirkin ve kötü tezahüratta bulunan blok veya bloklara giriş yapan seyircilerin elektronik bilet kapsamındaki kartlarının bloke edilmesi suretiyle müsabakaya girişleri engellenir. Çirkin ve kötü tezahüratta bulunamayacak engelli seyirciler hakkında kart blokajı cezası uygulanmaz*" hükmünü içermektedir. Anılan maddeye göre, elektronik bilet uygulamasının yapıldığı liglerde çirkin ve kötü tezahüratta bulunulması halinde bir veya birden fazla blokta toplu halde bu yönde bir eylemde bulunulması halinde o blok veya bloklara giriş yapan tüm seyircilerin elektronik bilet kapsamındaki kartlarının bloke edilmesi sistemi benimsenmiştir. Bilindiği gibi çirkin ve kötü tezahürat ile ilgili disiplin ihlalinin tarihsel süreç içerisinde gelişiminin incelenmesi yapıldığında bu düzenleme yapılmadan önce toplu olarak seyircilerin bir kısmı bile olsa çirkin ve kötü tezahüratta bulunmaları halinde saha kapatma gibi cezalar verilmekte iken, gelinen aşamada sınırlayıcı bir şekilde sadece çirkin ve kötü tezahüratta bulunan blok veya bloklardaki seyircilerin elektronik biletlerinin bloke edilmesi sistemi benimsenmiş hem sahanın tümü yerine bir kısmı ile ilgili bir sınırlama hem de bizzat ihlalin yapıldığı yerde bulunan kimselerle ilgili bir sınırlama getirilmiştir. Burada bir anlığına çirkin ve kötü tezahüratta bulunmayan kimselerin herhangi bir eylemlerinin olmadan cezalandırıldığı akla gelebilir ise de; çirkin ve kötü tezahüratın toplu halde yapılıyor olması nedeniyle kim tarafından yapılıyor olduğunun tespitinin mümkün olamaması, kaç kişinin yaptığının belli olmaması nedeniyle bu konuda mevzuat düzenleyici, talimatta bu yönde bir çözüm üretmiştir. Kaldı ki, bu durumda bile sahanın tamamının veya o bölümünün kapatılması söz konusu olmayıp, sadece çirkin ve kötü tezahürat içinde bulunan kimselerin belirli süre sahaya alınmaması bir yaptırım olarak öngörülmüştür. Burada anılan yaptırımın amacı, hiçbir şekilde çirkin ve kötü tezahüratta bulunmayan kimselerin cezalandırılması olmayıp bu şekilde bir davranışta bulunarak futbolun fair-play içinde oynanmasına sekteye uğrattıkları hareketlere engel olunmasıdır.

Bu nedenlerle kulübün, cezanın şahsiliği prensibi nedeniyle blokta yer alan ve çirkin kötü tezahüratta bulunmayan diğer kimselerin elektronik kartlarının bloke edilmemesi gerektiğine dair itirazı isabetli görülmemiştir.

Yukarıdaki açıklamalar nedeniyle, [...] taraftarlarının neden olduğu çirkin ve kötü tezahürat sebebiyle verilen cezanın Talimata uygun ve eylem ile orantılı olduğu anlaşıldığından Kurulumuza başvuran kulübün yerinde görülmeyen itirazın reddi ile PFDK kararının bu yönüyle onanmasına karar verilmiştir.

2) SPORTMENLİĞE AYKIRI HAREKET NEDENİYLE VERİLEN CEZALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

TFF Disiplin Talimatı'nın 36/1. maddesi;

“Sportmenliğe veya spor ahlakına aykırı hareket eden, tutum ve davranışlarıyla TFF'nin saygınlığını zedeleyen ya da futbolun değerini düşüren eylemlerde bulunan veya basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama ya da beyanlarda bulunan”

(...)

şeklinde.

Bu düzenlemenin ayrıntılı olarak incelenmesini yaparsak;

A) Genel Olarak

Sportmenliğe aykırı açıklamaların da yer aldığı FDT'nin 36. maddesinin değişim sürecinin incelenip ele alınması somut olayın değerlendirilmesi açısından faydalı olacaktır.

Sportmenliğe aykırı açıklamalar FDT'nin 38. maddesinde; *“(1) Basın ve yayın organları veya sosyal medya aracılığıyla sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklamalarda bulunan; açıklamaları ile TFF'nin saygınlığını zedeleyen, futbolun değerini düşüren, sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden, taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette beyanlarda bulunan, spor müsabakalarının taraflarını, spor kulübü veya TFF yöneticilerini rencide edebilecek ya da bu kişilere husumet duyulmasına neden olabilecek şekilde açıklamada yasaktır. Bu yasağın ihlali halinde Disiplin Kurulu aşağıda belirtilen cezaları birlikte veya ayrı ayrı vermeye yetkilidir”* biçiminde düzenlenmiş iken; TFF Yönetim Kurulu'nun 10.08.2021 tarih ve 95 sayılı toplantısında alınan kararla bu madde hükmü kaldırılarak sportmenliğe aykırı açıklamalar da sportmenliğe aykırı hareketin içine alınarak bu ihlalin düzenlendiği FDT'nin 36. maddesinde değişiklik yapılarak ve madde *“(1) Sportmenliğe veya spor ahlakına aykırı hareket eden, tutum ve davranışlarıyla TFF'nin saygınlığını zedeleyen ya da futbolun değerini düşüren”* iken, *“(1) Sportmenliğe veya spor ahlakına aykırı hareket eden, tutum ve davranışlarıyla TFF'nin saygınlığını zedeleyen ya da futbolun değerini düşüren eylemlerde bulunan veya basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette veya müsabaka görevlilerini etki altına almaya yönelik, dürüstlüklerini veya tarafsızlıklarını sorgulayan veya itibarsızlaştırmaya çalışan sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama ya da beyanlarda bulunan”* biçimini almıştır. Bu değişikliklerde görüleceği gibi maddede yalnızca sportmenliğe aykırı hareketler ve davranışlar düzenlenip bu yöndeki açıklamalar, Talimatın 38. maddesinde yer almışken, yapılan değişiklik ile buradaki eylemler de 36. madde içine alınmıştır.

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

Maddenin yeni hali incelendiğinde görülecektir ki; maddede üç tür disiplin ihlaline yer verilmektedir. Bunlardan birincisi sportmenliğe veya spor ahlakına aykırı hareket etmek, ikincisi tutum ve davranışlarıyla TFF'nin saygınlığını zedelemek ya da futbolun değerini düşürmek eylemlerinde bulunmak, üçüncüsü ise, sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eder nitelikte veya taraftar eylemine sebebiyet verecek mahiyette açıklama ve beyanlarda bulunmaktır.

Görüldüğü gibi ilk iki ihlal tutum ve davranıştan, hareketten söz ederken üçüncü ihlal ise açıklamadan, beyanattan bahsetmektedir. Açıklama veya beyanat maddede öngörüldüğü gibi ancak basın ve yayın yoluyla veya sosyal medya aracılığı ile yapılan yazılı veya işitsel ifade ve beyanları kapsamına alırken; tutum, davranış veya hareket ise eylemle veya basın ve yayın yoluyla veya sosyal medya aracılığı ile yapılmayan ifade ve beyanları içine almaktadır. Örneğin hakemin yüzüne karşı söylenen sözler tutum, davranış veya hareket olarak kabul edilebilecek iken; hakemle ilgili yazılı ve görsel mecralarda yayınlanan veya söylenen sözler beyanat veya açıklama olarak nitelendirilecektir.

Doğal olarak, ilk iki ihlalde genel ifadelerle sportmenliğe aykırı hareketin tamamlanması için hareket, davranış veya tutumda bulunulması yeterli görülürken son ihlal ise doğrudan ifade özgürlüğü ile bağlantılı olduğundan her sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama veya beyanat bu ihlali oluşturmayacak, açıklamanın sporda şiddet ve düzensizliği teşvik eder mahiyette olması ve taraftar eylemine sebebiyet verecek nitelikte bulunması aranacaktır.

B) Sportmenliğe Aykırılık Oluşturan Eylemler

a) Sportmenliğe veya spor ahlakına aykırı hareket etme,

Sportmenlik (fair play, sportif erdem) sporda kurallara uymaktan da öte belli bir davranış tarzının sergilendiği, rakibe saygı ve ona fizyolojik ve psikolojik açıdan zarar vermeme veya zarar verme tehlikesi ile karşı karşıya bırakmama amacının taşındığı, rakibi, bir düşman olarak değil, oyunun bir parçası olarak gören ve yoğun mücadelede bile rakibin onuruna saygı gösterildiği, hiçbir şekilde rakibi kırıcı bir davranış içinde bulunmayan, hileye ve şiddete başvurmayan hareket biçimidir.

Bilindiği gibi, spor ahlakı genel ahlak kurallarından daha ziyade, spor alanında uygulanması gereken davranışları anlatmak için kullanılır. Spor insanları, diğer kimselere göre daha çok kendine güvenen, yaptıkları işin ne anlama geldiğini ve nasıl davranış gerektirdiğini bilen nazik, kibar ve öz kontrolünü sağlayan bireyler olmalıdır. Spor insanı, içindeki belli duygulardan kurtulmuş, sporun etkisi ile yaşar olmuş, olgunlaşmış ve hem kendi takımına hem de rakiplerine saygıda ve sevgide kusur etmeyen kimselerdir. Bu nedenlerle bir eylem, suç oluşturmasa bile, kaba bir davranış ise kibar ve nazik olma ile uyuşmuyor ise, bu durum da spor ahlakına aykırı olacaktır.

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

Bu açıklamalar ışığında bir spor insanının fair-play'e aykırı bir davranışı veya spor ahlakına uymayan bir tutumu sportmenliğe aykırılık disiplin ihlalini oluşturacaktır.

b) Tutum ve davranışlarıyla TFF'nin saygınlığını zedeleme ya da futbolun değerini düşürme

Kural olarak şeref ve saygınlık gerçek kişilerin sahip olduğu özelliklerden olup, tüzel kişilerin itibarından söz edilir. Ancak tüzel kişiler de, sahip oldukları yetkileri kullanırken veya görevlerini yaparken belli mevzuat çerçevesinde hareket eder ve bu davranış sonucu da kendilerine karşı bir güven beslenir. Bu güven de, o tüzel kişi açısından o tüzel kişiliğin sahip olduğu saygınlığı beraberinde getirir. Bir tüzel kişinin sahip olduğu bu itibarı, kendisine duyulan güveni veya atfedilen saygınlığı örseleyici veya bunlara zarar verici davranışlar FDT'de disiplin ihlali olarak düzenlenmiştir. Buna göre, futbol federasyonun sahip olduğu güveni, itibarı zedeleyici, örseleyici, bu güven veya itibara zarar verici her türlü tutum veya davranış sportmenliğe aykırı hareket olarak öngörülmüştür.

Ayrıca bu söz kümesinde alternatif olarak gösterilen diğer husus ise, tutum ve davranış ile futbolun değerini düşürmektir. Futbolun değerinden söz edildiğinde artık maddi kıymetinin göz önüne alınması gerekir, manevi değer bu kapsamda değerlendirilmeyecektir. Günümüzde futbolun bir ekonomisinin olduğu ve marka değerinin bulunduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. İşte gerçekleştirilen davranışlarla futbolun bu marka değerini herhangi bir şekilde düşürme, bu kıymete zarar verme FDT tarafından sportmenliğe aykırı hareket olarak nitelendirilmiştir.

c) Açıklama ya da beyanatta bulunmak suretiyle sportmenliğe aykırı hareket

Kişilerin eleştiri haklarını kullanmaları, ifade özgürlüğüne sahip olmaları modern dünyada bir insan hakkıdır, insanın sırf insan olmasından dolayı sahip olması gereği bu hak devredilemez ve vazgeçilemezdir. Ancak spor insanları eleştiri haklarını kullanırken, spor hukuku uygulamasında tüm spor federasyonlarının talimatlarında yer aldığı gibi, sportmenliğe (fair play) de uygun hareket etmek zorundadırlar. Başka bir deyişle spor insanları, eleştiri haklarını kullanırken kaba sözlerden kaçınmalı, nazik ve kibar bir tavır içerisinde yer almalıdırlar. Sporun yapısı itibarıyla temas gerektiren bir oyun olması nedeniyle, eleştiri hakkının geniş yorumlanması biçiminde bir düşünce, hem fiziksel hem de sözel kaos ortamının oluşmasına neden olacaktır. Bu nedenle, FDT'nin 36. maddesinde düzenlenen sportmenliğe aykırı davranış, eleştiri hakkını ve dolayısıyla ifade özgürlüğünü daraltan ve hakaret eylemindeki kadar geniş yorumlanamayacak bir argümandır.

Nihayet FDT'nin 36. maddesinde *“basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama ya da beyanlarda bulunma”*

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

eylemi disiplin ihlali olarak düzenlenmiştir. Bu ihlalde bulunması gereken unsurları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

c.(a). Açıklamanın basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla yapılması zorunluluğu

İhlalin bu bölümü doğrudan doğruya spor insanlarının söylediği sözlerle, başka bir deyişle ifade özgürlüğü ile alakalıdır. Bu hususta söylenecek ilk şey, söylenen sözlerin maddenin açık hükmü gereği ancak basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla yayınlanması zorunluluğudur. O halde anılan vasıtalarla ifşa edilmeyen açıklamalar, bu madde hükmüne girmeyecek dolayısıyla son cümle kapsamında değerlendirilmeyecek ve maddede öngörülen ilk iki argümandaki kıstaslara göre ihlalin oluşup oluşmayacağı belirlenecektir. Örneğin whatsapp grubunda bu yönde yapılan açıklama sınırlı sayıda kişilerin oraya giriyor olması nedeniyle bu madde kapsamında değerlendirmeyecektir.

Basın ve yayın yolu ile deyimi; her türlü yazılı, görsel, işitsel yayını anlatırken “sosyal medya aracılığıyla” tabiri ise yine her türlü kitle iletişim aracıyla yapılan bildirimleri ifade etmek için kullanılacaktır.

c.(b). Açıklamanın sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı nitelikte olması

Sportmenliğe ve spor ahlakına ilişkin yukarıdaki açıklamalara atf yapmakla yetinip burada tekrara düşmemek açısından bu husus ayrıca ayrıntılı olarak belirtilmemekle birlikte sportmenliğin ve spor ahlakının gerektirdiği söylemler dışına çıkılarak belli beyanat verilmesi veya açıklama yapılması diğer unsurları da taşıması kaydıyla sportmenliğe aykırı hareket kapsamında değerlendirilecektir.

c.(c). Açıklamanın sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette olması

Burada ilk akla gelen, bu iki hususun seçimlik olduğudur. Açıklamanın sporda şiddet veya düzensizliği teşvik edecek nitelikte ya da taraftar eylemine sebebiyet verecek mahiyette olması aranır. Bu iki hususun aynı açıklamada birden bulunması ihlalin gerçekleşmesi için zorunlu değildir. Açıklamalardan yalnız birinin gerçekleşmesi yeterlidir.

Sporda şiddet ve düzensizliği teşvik etmekten anlaşılması gereken; sporda rakip oyuncu, taraftar veya eşyalara yönelik fiziken güç kullanılması, zarar verilmesi veya sporda olması gereken düzen ve intizamı bozucu, kuralların etkisiz hale getirilmesine ve böylece kargaşa ortamı meydana gelmesine yönelik fikir oluşmasına sebebiyet verilmesidir.

Açıklamanın içeriğinde bulunması gereken diğer alternatif husus ise; taraftar eylemlerine sebebiyet verecek mahiyette olmasıdır. Taraftarların takımlarını desteklemeleri, takımlarının galip gelmesi için itici güç olmaları yönünde teşvikte bulunmaları futbolun doğasının bir

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

gereğidir. Taraftarlar bu işlevlerinin dışına çıkarak stada girerken, çıkarken veya stadyum içerisinde kendi takımlarına veya rakip takımlara ya da spor eşyalarına yönelik taraftarlıkla bağdaşmayan harekette bulunmaları, sporculara veya görevlilere ya da tribünlere zarar vermelerine yönelik ya da spor dışında mevzuatın çizdiği sınırları zorlayarak eylemde ve harekette bulunmaları hususu bir bütün olarak taraftar eylemleri olarak nitelendirilebilecektir. İşte maddede yasaklanan husus, taraftarları ihlal oluşturan davranışta bulunmaya yönelten, onları harekete geçiren açıklamaların önüne geçilmesidir. Bu yönde yapılan açıklamalar da ifade özgürlüğünün sınırları zorlanarak sportmenliğe aykırı davranış olarak nitelendirilecektir.

C. İfade Özgürlüğü ve Sportmenliğe Aykırı Davranış

İfade özgürlüğü, demokratik toplum düzeninin tesisi ve devamlılığı için kritik ve özel bir önem taşımaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AIHS) m. 10 hükmü yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda ifade özgürlüğü ve kullanımı geniş bir biçimde düzenlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AIHM") göre ifade özgürlüğünün tanınması, her bir bireyin gelişebilmesi ve toplumun ilerlemesi adına demokratik toplum düzeninin esaslı bir koşulu olarak belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi ("AYM") de demokrasinin işleyişi için her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifade edilmesi, açıklanması ve yayma özgürlüğünün yaşamsal önem düzeyinde olduğunu kabul etmektedir (*İlyas Bulcaç*, B. No: 2020/24527, 9/2/2023, §§ 29; *Bekir Coşkun* [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 33-35; *Mehmet Ali Aydın* [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, §§ 42, 43; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, §§ 35-38).

Konuya atfedilen özel önem karşısında, ifade özgürlüğünün kapsam ve sınırlarının belirlenmesi her zaman zorlu ve tartışmalı bir uğraşı olmuştur. AIHS m. 10 düzenlemesinin bilimsel, sanatsal, siyasal, ticari gibi her konudaki ifadeleri kapsadığı dikkate alındığında, sportif faaliyetlerde kullanılan söylemlerin de ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerekliliğinde kuşku yoktur. Şüphesiz ki; FDT'nin 3 / 2. maddesi ile belirlenen ve FDT hükümlerine tâbi kişiler de görüş ve eleştiri haklarını kullanmak yönünde ifade özgürlüğüne sahip olacaklardır. Ancak eleştiri haklarını kullanırken sportmenliğe (fair play) de uygun hareket etmek zorunluluğu gereğince bu noktada mutlak, sınırsız bir özgürlükten bahsetme olanağı da bulunmadığı açıktır.

AIHS'in 10/2. maddesi, ifade özgürlüğüne kamu makamları tarafından yapılan müdahalenin şartlarını göstermektedir. Bu kapsamda anılan bu düzenleme, ifade özgürlüğünde kamu makamlarının müdahalesini ve bu müdahalelerin şartlarını öngörerek hakkın kullanımına müdahale edilebileceğini veya hakkın kullanımının birtakım usullere, şartlara, yasaklara tabi tutulabileceğini kabul etmiştir. Bu doğrultuda, müdahale olanağı öncelikle, iç hukukta öngörülmüş olmalıdır. İkinci olarak, söz konusu müdahale meşru bir amaca yönelik olmalıdır. Bir diğer ifadeyle müdahale "ulusal güvenlik, ülke bütünlüğü, kamu güvenliği, suçun ve düzensizliğin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması, gizli bilgilerin

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

açığa çıkmasının önlenmesi, yargı organının otorite ve tarafsızlığının korunması" amaçlarından birini gerçekleştirmek için yapılabilecektir. (DOĞRU Osman, Anayasa ile Karşılaştırmalı İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve Mahkeme İçtüzüğü, On İki Levha Yayıncılık, (2010), sh. 59-61.)

İfade özgürlüğüne müdahalenin sınırları meselesi AYM'nin konuyla ilgili verdiği kararlarda da sıklıkla ele alınmaktadır. Bu doğrultuda AYM ilke olarak, ifade özgürlüğüne yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için, zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılması ve orantılı bir müdahale olması gerekmekte olduğunu vurgulamaktadır. AYM'ye göre, zorunlu toplumsal ihtiyacı karşılama koşulu, müdahaleyi oluşturan tedbirin, amaca ulaşmaya elverişli olması, başvurulabilecek en son çare ve alınabilecek en hafif önlem olarak kendisini göstermesi şeklinde değerlendirilmelidir. Orantılılık ise bireyin hakkı ile kamunun menfaatleri arasında adil bir dengenin kurulmasına işaret etmektedir (İlyas Bulcaç , B. No: 2020/24527, 9/2/2023, §§ 30; Zübeyde Füsün Üstel ve diğerleri, B. No: 2018/17635, 26/7/2019, § 77-132).

Burada ortada ceza hukuku anlamında bir suç söz konusu olduğunda ifade özgürlüğünün kapsamı ve sınırları ile disiplin hukuku söz konusu olduğunda ifade özgürlüğünün çerçevesi ve sınırlarının karşılaştırılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bilindiği gibi bir eylemin suç olarak düzenlenip bu eyleme ceza hukuku anlamında bir yaptırım uygulanabilmesi en son çare (ultima ratio) olarak başvurulacak bir politikanın gereğidir. Ceza hukukunun bu özelliği, ifade özgürlüğünün de geniş yorumlanmasını gerektiren ve olabildiğince özgürlüğün kullanım alanını genişleten, artık son çare olarak bu özgürlüğe sınır koymayı gerektiren bir ihlalin varlığını zorunlu kılmaktadır. Ancak bu durumda özgürlüğün kural olduğu bir alanın ceza hukuku yaptırımına konu olması düşünülebilir. Oysa disiplin hukuku, en son çare olarak düşünülebilecek, düzenlenebilecek bir alan değildir. Disiplin hukuku, bir kurumun, camianın veya topluluğun düzeninin devam etmesi için alınması gereken ve yaptırımı da yine ancak bu topluluk açısından önemli olan bazı davranışlarda bulunmayı engelleyici sınırların ortaya konulduğu bir alandır. Bu nedenle disiplin hukuku söz konusu olduğunda ifade özgürlüğünün ceza yaptırımı gerektiren suç hukuku kadar geniş yorumlanması zorunlu değildir. Burada amaç, bozulan kamu düzeninin yeniden eski hale getirilmesi veya sağlanması değil; disiplinsiz eylem nedeniyle oluşan ve o camiayı etkileyen düzensizliğin tamir edilmesidir. Bu nedenle kamu düzenini bozmayacak bazı söylem ve açıklamalar, bir kurum veya camianın düzenini etkileyecek, o kısımda düzensizliğe neden olacak nitelikte olabilir. Başka bir deyişle ifade özgürlüğü, disiplin hukuku söz konusu olduğunda daha dar yorumlanabilecektir. Nihayet AIHM m. 10/2 düzenlemesindeki "suçun ve düzensizliğin önlenmesi" tabirindeki "suçun" ifadesinden ayrı olarak "düzensizliğin önlenmesi" hususu da bu şekilde bir sınırlamaya izin verir.

Uyuşmazlık konusunun başvuruçunun düşünce açıklamaları nedeniyle verilen ve statü hukukundan kaynaklanan bir disiplin cezası olduğu gözetildiğinde, bu çerçeveye uygun bir değerlendirme yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Başka bir deyişle spor insanları, eleştiri

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

haklarını kullanırken öncelikle sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklamalardan kaçınmaları, birleştirici bir tavır içerisinde bulunmaları sportif bir gerekliliktir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de futbolun yapısı, kitleler üzerindeki güçlü etkisi ve takip edilirliliği nedeniyle; eleştiri hakkının geniş yorumlanması birtakım söylemlerin kaos ve hatta şiddet veya düzensizlik ortamının oluşmasına kaçınılmaz biçimde zemin hazırlayacaktır.

Belirtilmelidir ki, sportif faaliyetlerde disiplin uygulamaları; belirli bir spor organizasyon içerisinde ilgili sportif faaliyetin teşkilatlandırılması, yürütülebilmesi, geliştirilmesi, düzenin sağlanması ve korunması amacıyla kullanılmaktadır ki; hukuki gerekçeleri ve bunlara bağlanan birtakım sonuçları vardır. Bu nedenle, spor disiplin uygulamalarının hedefi, sağlanan bu düzen sayesinde fair-play'e uygun, adil rekabet içeren bir oyun ortamının ve nihayetinde kamu yararının ve kamusal barışın sağlanmasıdır. Bu bakımdan sporda disiplin uygulamaları, başlı başına ilgili sportif faaliyetin yürütülebilmesi, bu faaliyet içerisinde yer alan sporcuların ve ilgili diğer kimselerin görevlerini gereği gibi yerine getirmesi için önemli bir araçtır.

Sportif faaliyetler içerisinde futbolda, futbolcular, yöneticiler, görevliler, kulüpler gibi diğer kişilerin, FDT'nin 36. maddesi ile *"basın ve yayın organları ya da sosyal medya aracılığıyla sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette sportmenliğe, spor ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama ya da beyanlarda bulunma"* eylemlerinin disiplin cezası ile cezalandırılacağı ifade edilmiştir. Anılan düzenlemenin, yasal dayanağını 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile TFF Statüsü oluşturmaktadır. Bu düzenlemelere göre futbol ile ilgili kişiler, tabi oldukları statülerinin, kanun ve diğer alt mevzuata dayanan gereklerini yerine getirmemeleri halinde disiplin cezaları ile karşılaşacaktır.

Nitekim, Anayasa Mahkemesi de düşünce açıklamaları nedeniyle kamu görevlilerine verilen disiplin cezalarının temel hak ve özgürlükler üzerinde caydırıcı bir etki oluşturacağını belirterek, bu tür cezaların hukuka uygunluğunu denetleyen mercilerin subjektif yorumlardan kaçınmaları için yapmaları gereken asgari ölçütleri ortaya koymuştur (**Ayfer Kılıçaslan, B. No: 2018/25090, 16/11/2022, §§28, 29**) Buna göre merciinin yapacağı asgari bir değerlendirme;

-Söz konusu olan ifade özgürlüğü olduğu için bu kimselerin de birer birey olduğu, siyasi görüş sahibi olma, ülke sorunlarıyla ilgilenme, tercih yapma gibi sosyal yönere sahip olma haklarının bulunduğu gözardı edilmemesi gerekliliğini;

- Düşünce açıklamasının, kamu hizmetlerinin sürekliliğini, etkinliğini, verimliliğini ya da gereği gibi yerine getirilmesini ne şekilde etkilediğinin ve cezayı gerekli kılan -devlet organizasyonu içinde

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

düzenin bozulması, hizmetlerin yürütülememesi gibi- sonuçların neler olduğunun veya bu tür sonuçlara neden olmasının kuvvetle muhtemel olduğunun ortaya konulmasının gerektiğini;

-Her durumda kamu görevlisinin ödev ve sorumluluk derecesinin, bulunduğu konum ve görev yaptığı alanla bağlantılı olarak belirlenmesi gerektiğini;

-Hükmedilen disiplin cezasıyla kamusal önemi bulunan objektif amaca ulaşılabileceği başka bir deyişle kamu görevlisinin cezalandırılmasının zorunlu bir sosyal ihtiyaca karşılık geldiği gösterilmeli; düşünce açıklamasının kamu görevini etkileme derecesiyle orantılı bir disiplin cezasına hükmedilmesi gerektiğine” dair hususları içermeli ve bunları değerlendirerek bir sonuca varmış olmalıdır (Ayfer Kılıçaslan, B. No: 2018/25090, 16/11/2022, § 29).

Tüm bu olgular bir arada değerlendirildiğinde; FDT'nin 36. maddesinde düzenlenen açıklama ve beyanlarda sportmenliğe aykırı davranış kriteri, eleştiri hakkını ve dolayısıyla ifade özgürlüğünü kaçınılmaz bir biçimde daraltmaktadır. Bu kapsamda futbolcular, yöneticiler ve futbolla ilgili diğer görevliler, futbolun kendisiyle ve yönetimiyle ilgili görüşlerini, şikâyetlerini ve serzenişlerini açıkça ifade edebileceklerdir. Ancak, bu açıklama ve beyanların kaynak mevzuatı da olan FDT'nin 36. maddesinde AIHS m. 10/2 düzenlemesi ile paralel bir şekilde hüküm altına alınan sporda şiddeti ve düzensizliği teşvik etmekten ve taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette beyanda bulunmaktan kaçınacaktır. Burada önemli olan açıklama veya beyanın mahiyetidir. Anılan sınırlamaları içeren açıklama ve beyanların spor disiplin hukukunda ifade özgürlüğü kapsamında mutlak biçimde değerlendirilmesi söz konusu değildir. Sportmenliğe aykırı hareket ihlali, genel ve tamamlayıcı bir disiplin suçudur. Zaten bir ihlal, kişilerin onur, şeref ve saygınlığını rencide edecek nitelikte veya fiziksel dokunulmazlığını ihlal edecek özellikte ise, o hususun düzenlendiği disiplin ihlali oluşacak, sportmenliğe aykırı hareket ihlali ile ilgili m. 36 hükmü uygulanmayacaktır. Bu nedenle herhangi bir kimseyi hedef alıp almadığına ve hatta bazı kimselerin onur, şeref ve saygınlığını rencide edecek biçimde olup olmadığına bakılmaksızın sporda şiddet ve düzensizliği teşvik eder nitelikteki veya taraftar eylemlerine sebebiyet verecek mahiyetteki açıklamalar, sportmenliğe aykırı hareket olarak nitelendirilecek ve bu açıklamalar ifade özgürlüğü için sağlanan korumadan yaralanamayacaktır.

Futbol ailesinin mensupları, görüşlerini bu hassasiyet içinde, futbolun kitleler üzerindeki etkisini gözeterik, FDT'nin 36. madde hükmüne uygun şekilde ifade etmelidirler.

Bu açıklamalar ışığında somut olay incelendiğinde; itiraz eden [...], kulüp başkanı [...]’in kulüp sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlarında ve idareci [...]’un ise müsabaka sonrası basın mensuplarına yapmış olduğu Kulüp resmi internet sitesinde yayınlanan beyanlarının, yukarıda yer alan açıklamalarda da kapsamlı biçimde değerlendirilmesi neticesinde; bu kimselerin eleştiri haklarının bulunduğu; kendilerinin demokratik eleştiri haklarını kullandığı ve neticede eylemlerinin cezalandırılmayı gerektirecek, *sporda şiddet veya düzensizliği teşvik eden veya taraftar eylemlerine sebebiyet verebilecek mahiyette sportmenliğe, spor*

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

NIKE

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

ahlakına veya fair-play anlayışına aykırı açıklama ya da beyan mahiyetinde olmadığı, sevk ve cezaya konu açıklama içinde geçen ifadelerin eleştiri sınırları içinde kaldığı anlaşıldığından, açıklamaların FDT m. 36 hükmü kapsamında sportmenliğe aykırı hareket olarak nitelendirilmesi olanaklı görülmemiştir.

Yukarıda izah edildiği şekilde; [..], kulüp başkanı [..], kulüp idarecisi [..] hakkında sportmenliğe aykırı hareket eylemi nedeniyle PFDK tarafından tayin edilen cezaların kaldırılmasına dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

KARAR : Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

- a) [..]'nin taraftarlarının neden olduğu çirkin ve kötü tezahürat nedeniyle FDT'nin 53/3. maddesi uyarınca çirkin ve kötü tezahüratta bulunan **Kuzey Tribünü 107 numaralı blokta yer alan seyircilerin elektronik bilet kapsamındaki kartlarının bloke edilmesi suretiyle bir sonraki ev sahibi kulüp olduğu müsabakaya girişlerinin engellenmesine karar verilmesinde**, sübut, hukuki nitelendirme ve cezanın tayini bakımından bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşıldığından, başvurunun reddi ile **kararın onanmasına**, oybirliği ile,
- b) [..]'nin idarecilerinin müsabaka sonrası basın mensuplarına yapmış olduğu ve Kulüp resmi internet sitesinde yayınlanan beyanlarda ve kulüp sosyal medya hesabından müsabaka sonrası yapılan paylaşımda yer alan sportmenliğe aykırı hareketler nedeniyle FDT'nin 36/1-d maddesi uyarınca verilen **200.000,00 TL para cezasının kaldırılmasına**, oyçokluğu ile,
- c) [..]'nin başkanı [..]'in müsabaka sonrası Kulüp sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda yer alan sportmenliğe aykırı hareketi nedeniyle FDT'nin 36/1-d ve 36/1-b maddeleri uyarınca verilen **21 gün hak mahrumiyeti ve 50.000,00 TL para cezasının kaldırılmasına**, oyçokluğu ile,
- d) Yatırılan [..] TL başvuru harcının talep halinde yatırıma iade edilmesine,
- e) Kararın, [..]'ye, kulüp başkanı [..]'e, kulüp idarecisi [..]'a tebliğine ve gereği için TFF Genel Sekreterliği'ne gönderilmesine,

14.04.2023 tarihinde kesin olarak karar verildi.

İsmail Rüştü CİRİT
Başkan

Eyup YEŞİL
Başkan Vekili

Mustafa ARTUÇ
Raportör Üye
(Karşı Oy)

Prof. Dr. Bilgin TIRYAKIOĞLU
Üye

Prof. Dr. Murat ATALI
Üye

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org

Yavuz Pehlivan
Üye

Av. M. Serdar Karahan
Üye

KARŞI OY

Sayın çoğunluk ile aramızdaki ihtilaf, internet sitesinde yer alan beyanların ve basına verilen demecin ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, dolayısıyla sportmenliğe davranış olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceği noktasında toplanmaktadır.

Kulüp başkanı [..]'in kulübün resmi internet sitesinde yer alan *“Göreve geldiği günden beri lige kaos getirip tek bir kulübün bayraktarlığına soyunan #LaleOrtaİstifa”* biçimindeki beyanlarına ve kulüp idarecisi [..]'un *“Belli ki net bir operasyon var. Belli ki masa başı mevzusu hakikaten var.”* şeklindeki sözlerinin, MHK Başkanı'nın lige kaos getirdiğini söyleyerek ligin bir kaos ortamında olduğunu bildirdiği, yine [..]'un sözlerinin müsabakaların sonuçlarının sahada değil, saha dışında belli kişiler tarafından masa başında kazanıldığını veya kaybedildiğini ima etmek suretiyle sporda düzensizliği teşvik eder mahiyette olduğu konusunda tereddüt bulunmadığından başvuruların üzerine atılı disiplin ihlalinin olduğu bu söylemlerin karar içeriğinde belirtildiği üzere, ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmeyeceği anlaşıldığından PFDK tarafından verilen kararın onanması gerektiği düşüncesiyle sayın çoğunluğun bozma yönündeki görüşüne katılmamaktayız.

Mustafa ARTUÇ
Raportör Üye

Konaklar Mahallesi Söğüt Sk. No: 9 4. Levent / Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0216 554 51 00 - 554 51 01 - Fax: 0216 319 19 58 - 59

www.tff.org

SPOR TOTO

TURKCELL

Mercedes-Benz

arçelik

TURKISH AIRLINES

DenizBank

BtcTurk

www.tff.org